

“ ఆ ది పీ ర్యు ము ” - విష్ విష్వాన సర్వఫ్లమ్

॥ బిష్వేష్టిష్టర్ భైస్ము ॥

పుణ్యంబరధరం విష్ విష్ పశితర్థం చంపర్థుఽమ్ ।
తుఫాన్స్తాతదధం ష్టోయేత్ సర్వవిష్వోతశింతయే ॥

॥ శ్రీనివిస్ భైస్ము ॥

సర్వమస్తుభ్యం మతజేత నీరియం కృపానిధి ।
పాశా వ్యోమ భణిష్టేతే భ్రమంధో దయోనిధి ॥

॥ మహాభారత త్రైవం ఘలమ్ ॥

ద్వైపాయనోష్ట లుఱ నిష్పత్తమతుప్రమేయం । లుఱం తవత్తతుధ పాతీతారం జితం చ ।
యే ఖారతం సతుధిగంభుతి లేచ్యతోనం । కిం తప్య తుష్కరజ్లైరాశీచనేన్ ॥

॥ అధి సంకల్పః ॥

శ్రీమదాదివరామాక్షరే, విరాజమణస్య, దేవదేవిశత్రమస్య, జగద్రూపణార్థం, అపతీర్ణస్య, శ్రీమద్రాలాండ్రకీసిచి
బ్రహ్మండనాయకస్య, శ్రీవేష్టిష్టర్ రాష్ట్రమినః, అసుర్మాప్రసాదేన, సర్వోపాం, భక్తజనానాం, ఆధివ్యాధి,
నివృత్తిద్యురా, ఆయురార్థిష్ట్రేవ్రాష్టబ్ధప్రధార్థం, విష్ణుచికార్తిమిజనిత, సమస్త, దుష్టభావ నివారణార్థం
సర్వాప్యం, నివృత్తిద్యురా, సకలత్రేయోభవ్యధార్థం, ధర్మార్థ, కామమొక్కాభ్య, చతుర్వీర్, పురుషార్థ ఘల
సిద్ధార్థం, వాఙ్మసికాయ, ప్రవర్తిత, అగోక జన్మాధు, నిబ్ధరణార్థం, సమస్త, పాపక్షయార్థం, గోసంరక్తణార్థం చ,
శ్రీమత్తమిభారతే, ఆదివర్యాఖీ, యధారక్తీ, సప్తాత్మింశదికశతతమ, అష్టాత్మింశదికశతతమాధ్యాయాన్తర్గత
శ్శీకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన కరిష్మామహే ॥

॥ వైష్ణ భైస్ము ॥

ల్యోపం తశిష్టార్పైరం క్షేః ప్రాత్తమకల్పాంమ్ ।
శరిషరిత్తుఽం తందే షుక్తతితం తపోనిధిమ్ ॥

ల్యోపయ విష్ణుర్మాయ ల్యోపర్మాయ విష్ణుతే ।
నమే తై ప్రాత్తుఽిధనయే, ల్యోప్యోయ నమేనముః ॥

అధ్యాయః-137 సప్తతింశదధికశతతమో2ధ్యాయః సమ్మవపర్వ
ద్రోణాచార్యకర్తృకం స్వకీయశిష్టైర్విశేషతో2ర్థనేన విజిత్య నిగృహ్య చ సమానీతస్య ద్రుపదస్య
రాజ్యభద్రానపూర్వకం మోచనమ్

పాణ్పులస్య రథస్యేషామాష్టత్య సహసాపతత్ |

పాణ్పులరథమాస్థాయ హ్య విత్రస్తో ధనజ్ఞయః ||

॥ 137-56 ॥

విజ్ఞోభ్యామోభ్యానిధిం పాషాంసుం నాగమివ సో2గ్రహీత్ |

తతస్త సర్వపాణ్పులా విద్రవస్త్రి దిశో దశ ||

॥ 137-57 ॥

దర్శయన్ సర్వసైన్యానాం స బాహేశ్వర్షులమాత్మనః |

సింహానాదస్యనం కృత్యా నిర్జగామ ధనజ్ఞయః ||

॥ 137-58 ॥

ఆయుష్మమర్థునం దృష్ట్యౌ కుమారాః సహితాస్తదా |

మమ్ముదుష్టస్య నగరం ద్రుపదస్య మహాత్మనః ||

॥ 137-59 ॥

అర్థన ఉంచాచ

సమ్మణ్ణి కురువీరాణాం ద్రుపదో రాజసత్తమః |

మా వధీష్టద్భులం భీమ గురుదానం ప్రదీయతామ్ ||

॥ 137-60 ॥

ఘైశమ్మాయన ఉంచాచ

భీమసేనస్తదా రాజన్వర్థునేన నివారితః |

అతృష్టో యుద్ధధరేష్టు న్యవర్తత మహాబలః ||

॥ 137-61 ॥

తే యజ్ఞసేనం ద్రుపదం గృహీత్యా రణమూర్ధని |

ఉంపాజపులః సహమాత్యం ద్రోణాయ భరతర్పభ ||

॥ 137-62 ॥

భగ్నదర్పం హృతధనం తం తథా వశమాగతమ్ |

స వైరం మనసా ధ్యాత్యా ద్రోణో ద్రుపదమబ్రవీత్ ||

॥ 137-63 ॥

విమృద్య తరసా రాష్ట్రం పురం తే మృదితం మయా |

ప్రాప్య జీవం రిపువశం సభిపూర్వం కిమిష్యతే ||

॥ 137-64 ॥

ఏవముక్క్య ప్రహస్యైవం కిశ్చీత్ స పునరబ్రవీత్ |

మా భైః ప్రాణభయాద్వీర క్షమిణో బ్రాహ్మణా వయమ్ ||

॥ 137-65 ॥

ఆశ్రమే క్రీడితం యత్త త్వయా బాల్యే మయా సహ |

తేన సంవర్ణదీతః స్నేహః ప్రీతిశ్చ క్షత్రియర్థభ ||

॥ 137-66 ॥

ప్రార్థయేయం త్వయా సఖ్యం పునరేవ జనాధిప |
వరం దదామి తే రాజన్ రాజ్యస్యార్థమవాప్లుహిం ||

॥ 137-67 ॥

అరాజు కిల నో రాజ్ఞః సఖా భవితుమర్థతి |
అతః ప్రయతితం రాజ్యే యజ్ఞసేన మయా తవ ||

॥ 137-68 ॥

రాజుసి దక్షిణే కూలే భాగీరథ్యాహముత్తరే |
సఖాయం మాం విజానీహి పాశ్చాల యది మన్యసే ||

॥ 137-69 ॥

ద్రుపద ఉవాచ

అనాశ్చర్యమిదం బ్రహ్మాన్ విక్రాంతేషు మహాత్ముసు |
ప్రీయే త్వయాహం త్వయత్సు ప్రీతిమిచ్ఛామి శాశ్వతీమ్ ||

॥ 137-70 ॥

వైశమ్యాయన ఉవాచ

ఏవముక్తః స తం ద్రోణో మోచయామాస భారత |
సత్ప్రైత్య చైవం ప్రీతాత్మా రాజ్యార్థం ప్రత్యపాదయత్ ||

॥ 137-71 ॥

మాకస్తిమ్ అథ గజ్ఞాయస్తిరే జనపదాయుతామ్ |
సోఽధ్యావసద్గీనమనాః కామ్పుల్యం చ పురోత్తమమ్ ||

॥ 137-72 ॥

దక్షిణాంశ్చపి పశ్చాలాన్యావత్పుర్మణ్యతీ నదీ |
ద్రోణేన చైవం ద్రుపదః పరిభూయాథ పాలితః ||

॥ 137-73 ॥

ఖ్యాతేణ చ బలేనాస్య నాపశ్యత్ స పరాజయమ్ |
హీనం విదిత్యా చాత్మానం బ్రాహ్మణా స బలేన తు ||

॥ 137-74 ॥

పుత్రజన్మ పరీప్నన వై పృథివీమన్యసజ్ఞరత్ |
అహిచ్ఛత్రం చ విషయం ద్రోణః సమభిపద్యత ||

॥ 137-75 ॥

ఏవం రాజన్మహిచ్ఛత్రా పురీ జనపదాయుతా |
యుధి నిర్మిత్య పార్థేన ద్రోణాయ ప్రతిపాదితా ||

॥ 137-76 ॥

ఇతి శ్రీమహాబారతే ఆదిపర్వతి సమ్మహపర్వతి ద్రుపదశాసనే సప్తత్రింశదధికశతతమో2ధ్యాయః ॥ 137 ॥

అధ్యాయః-138 అష్టాత్రింశదధికశతతమో2ధ్యాయః సమ్మహపర్వ

యుధిష్ఠిరస్య యౌవరాజ్యే2భిషేకః, పాణ్డువానాం శార్యకీర్తిబలాభివృద్ధాయ ధృతరాష్ట్రస్య చిన్తా

అథ శ్రీమహాబారతే ఆదిపర్వతి సమ్మహపర్వతి ద్రుపదశాసనే సప్తత్రింశదధికశతతమో2ధ్యాయః ॥138॥

వైశమ్యాయన ఉవాచ

తతః సంవత్సరస్యాహే యౌవరాజ్యాయ పార్థివ |
స్థాపితో ధృతరాష్ట్రేణ పాణ్ణపుత్రో యుధిష్ఠిరః ||

॥ 138-1 ॥

ధృతిష్టేర్యసహిష్ణుల్యాదానృశంస్యత్థార్జవాత్ |
భృత్యానామనుకమ్యార్థం తటైవ స్థిరసౌచ్యాదాత్ ||

॥ 138-2 ॥

తతో2దిర్భేణ కాలేన కుస్తిపుత్రో యుధిష్ఠిరః |
పితురన్నర్థధే కీర్తిం శీలవృత్తసమాధిభిః ||

॥ 138-3 ॥

అసియుద్ధే గదాయుద్ధే రథయుద్ధే చ పాణ్ణవః |
సజ్గ్రష్ణాదశిక్షాద్వై శశ్చచ్ఛిక్షాం వృకోదరః ||

॥ 138-4 ॥

సమాప్తశిక్షో భీమస్తు ద్యుమత్సేనసమో బలే |
పరాక్రమేణ సమ్మన్మో భ్రాత్మాణామచరద్వశే ||

॥ 138-5 ॥

ప్రగాఢదృఢముష్టిత్యే లాఘవే వేధనే తథా |
క్షురనారాచభల్లానాం విపాలానాం చ తత్యవిత్ ||

॥ 138-6 ॥

“ప్రమోత్తిక”

ః “గౌమింద నాటు సీంక్రిత్సంక్షిప్తః” ॥

॥ అథ క్షమా ప్రార్థనా ॥

యదక్షరపదబ్రథం మాత్రాశీసం చ యద్భువేత్తి,
తత్సర్వం క్షమ్యాతాం దేవ నారాయణ సమోస్తుతే ॥

॥ అథ లోకాశీమ ప్రార్థనా ॥

సర్వేభవస్తు సుఖసం సర్వేసంతు నిరామయః ।
సర్వేభద్రాణి పశ్చంతు మాకళ్తిత్తి దుఃఖభాగ్యవేత్తి ॥

॥ అథ భగవత్సమర్పణమ్ ॥

కాయేన వాచా మనసేంద్రియుర్వా బుద్ధుత్తానా వా ప్రకృతేస్ఫూభావాత్ ,
కరిష్మా యద్భుత్తకలం పరశ్చ నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

॥ అథ మంగళమ్ ॥

శ్రీయః కాస్తాయ కళ్తాణనిధయే నిధయేర్థినామ్ ,
లేవేజ్ఞాటినివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥